

Uradni komunike o brodomnem sporazumu

Pariz, 11. marca. kk. Po uradnih izjavah bi se imel danes objaviti v Parizu, Londonu in Rimu francosko-italijanski pomorski kompromis. Namesto obetane besedila pa je bil izdan samo uradni komunike, ki obsega štiri strani, pisane s strojem in ki bi imele objavljati temeljne črte dogovora. V resnici pa je komunike tako temno sestavljen, da je razumljiv samo za najožji krog mornariških strokovnjakov. Kakor se zatrjuje v poučenih krogih, se je to zgodilo na željo vlad v Tokiu in v Washingtonu, ki se radi gotovih modifikacij pred enim letom sklenjenih dogovorov bojita kritike doma in bi zato radi preprečili javno diskusijo. Komunike se zato omejuje na to, da sporoča čisto lakonično najvažnejše določbe dogovora.

Za linijske ladje je določeno: 1. da smeta Francija in Italija do 31. marca 1936 postaviti v službo vsaka dve novi oklopi krizarki s 23.323 tonami in s topovi po 305 mm kalibra; 2. da bosta obe državi tedaj, ko bodo te nove ladje gotove, demontirali vsaka po dve zastareli linijski ladji; 3. da se v washingtonskem dogovoru za lito o in

Francijo določena skupna tonaža linijskih ladij zviša od 135.000 na 181.000 ton.

Tonaža za ladje-matice za letala se za obe državi omejuje na 34.000 ton.

Za lahke visokomorske edince veljajo do dne 31. decembra 1936 naslednji dogovori: Gradba križark s topovi nad 155 mm kalibra se omejuje na enote, ki so predvidene v programih za leto 1930. Lahke križarke s topovi pod 155 mm kalibra se smejo staviti v službo samo toliko, kolikor služijo kot nadomestilo za zastarele enote, katere se morajo potem takoj demontirati. Francija, Italija in Anglija se obvezujejo, da bodo za časa trajanja dogovora nadomestovale samo one rušilce, ki so stari najmanj 16 let. Tudi konstrukcija podmornic je omejena na izvedbo programov iz leta 1930 in na nadomestilo onih enot, ki zastarajo po 31. decembru 1931, z izrečnim pristavkom, da Francija ne sme prekoračiti sedanje tonaže 81.589 ton. V slučaju, da bi se na mednarodni razorožitveni konferenci leta 1932 ne posrečilo ustvariti ravnotežja med tonažama francoskih podmornic in angleških

rušilcev, bi bilo angleško mornariško vodstvo primorano poslužiti se svojega prava, da zviša svoje brodomne rušilce preko predvidene tonaže 150.000 ton.

Časovno omejeni značaj kompromisa se izrečno podčrtava v posebnem odstavku, ki pravi: »Smatra se za dogovorjeno, da danes podpisanega dogovora ni smatrati za permanentno določitev razmerja med posameznimi ladijskimi razredov med Anglijo, Francijo in Italijo in da ni določen za to, da bi vnaprej posegal v ureditev vprašanja, na kak način se bo uredilo nadomeščanje ladij, ki bodo postale zastarele po 31. decembru 1936.«

Toliko navaja komunike, ki izreka načelo: ohranitev in stabilizacija sedanjega razmerja moči do leta 1936. Oba pogodbenika sta za sporazum doprinesla znatne materialne žrtve. Italija sicer ni opustila svoje zahteve po pari etti s francosko mornarico, odstavila pa je do pribodnje velike mornariške konference, ki je predvidena v letu 1935. Francija pa se zadovoljuje s trenutnim stanjem 155.000 ton.

Visoko odlikovan'e

Rim, 11. marca. AA. Dopisnik Havasa izve, da je jugoslovanski poslanik pri Vatikanu predal francoskemu opatu Vetterlu, tajniku francoskega poslanstva, red sv. Save I. stopnje, s katerim ga je odlikoval Nj. Vel. kralj Aleksander.

Nastopno predavanje dr. Korošca

Belgrad, 11. marca. m. Bivši predsednik vlade dr. Anton Korošec, ki je bil imenovan za honorarnega profesorja na belgrajski univerzi, je imel danes popoldne na agrikulturni fakulteti svoje nastopno predavanje.

Nemčija se oborožuje

Berlin, 11. marca. kk. V preračunskem odboru nemškega državnega zbora je bil danes sprejet mornariški proračun z njim tudi gradba oklopne križarke B z gorski vseh meščanskih strank proti komunističnim glasovom, dočim so se socialni demokrati glasovanju odrekli. Nato je še vojni minister Grüner navajal, da v obrambi Nemčije igra posebno strateško vlogo Vzhodno morje, katerega pomen je da se uredi po vojni radi neugodnih mej na vzhodu. Jedro strategije je obnoba vzhodne Prusije. Končno je še izjavil Grüner izrečno, da stoji in pade z mornariško politiko, ki jo je uvedel.

Molotov o pjatiletki

Moskva, 11. marca. ž. Na šestem kongresu je predsednik sveta ljudskih komisarjev Molotov v svojem poročilu opozoril, da je dvig narodnega gospodarstva v mnogih področjih presegel načrte pjatiletke. Produkcija socializirane industrije znaša dve tretjini celotne produkcije narodnega gospodarstva. Produkcija kolektivnih in sovjetskih gospodarstev je vse načrte petletnega načrta daleko presegla. Število kolektivnih gospodarstev se je v zadnjih šestih mesecih povečalo za 3 milijone kmetijskih gospodarstev. 1. marca 1931 je bilo 35 odstotkov vseh kmetijskih gospodarstev kolektiviranih. Letos se mora doseči prehod večine kmetijskih gospodarstev v kolektivo. V industriji se je v teku letošnjega leta vpostavil obrat v 518 novih podjetjih. Delavska mezda raste. Naloga zmanjšanja lastnih stroškov produkcije se izvaja z razširitvijo mehanizacije in racionalizacije obratov. Na koncu je Molotov izjavil, da bo to desetletje za sovjetsko Unijo večjega pomena, kakor preteklo. V tem desetletju je namreč treba doseči in preseči kapitalistične dežele.

Nemci so v Rusiji dobro opravili

Berlin, 11. marca. kk. Delegacija nemških industrijalcev se je danes vrnila iz Rusije. Voditelj, tajni svetnik Plöckner je izjavil listom, da so udeleženci skrajno zadovoljni z razgovori v Moskvi in da je utemeljeno upanje, da bodo ruska naročila omogočila nemški industriji mnogo dela. Kmalu se bodo nadaljevala pogajanja deloma v Berlinu deloma v Moskvi. Glavni del ruskih naročil je dobila težka in električna industrija. Vprašanje državne garancije še ni razčiščeno.

Francosko posojilo Rumuniji podpisano

Bukarešta, 11. marca. ž. Novoimenovani guverner Angelencu je danes popoldne v predsedništvu vlade prisegel in prevzel posle guvernerja Narodne banke. Finančna politika »Nar. banke« se bo popolnoma preorientirala in tudi finančna politika romunske vlade.

»Dimineaza« je izdal posebno izdajo, v kateri poroča, da je sklenjena pogodba s Francijo o najetju posojila. Rumunija dobi 1325 milj. frankov po 7%. Opozicijski listi pravijo, da bodo glasovali proti posojilu.

Bukarešta, 11. marca. AA. Včeraj popoldne je bila podpisana pogodba o velikem francoskem posojilu Rumuniji. Po pogodbi bodo francoski bančniki nadzorovali romunske finance. Francoske posojilo je nasprotovale guverner romunske državne banke Burileanu, ki pa je bil odstavljen.

Pravilnik zemljiških knjig

Belgrad, 11. marca. AA. Na podlagi čl. 147 zakona o zemljiški knjigi z dne 18. marca 1930, čl. 17 zakona o notranji ureditvi, ustanavljanju itd. iz maja 1930 in čl. 36 zakona o zemljiškoknjižni razdelitvi itd. z dne 1. decembra 1930 ter v sporazumu z ministroma za finance in kmetijstvo je minister za pravosodje izdal pravilnik za vodenje zemljiških knjig.

Proti propagandi brezboštva

Berlin, 11. marca. kk. Notranji minister dr. Wirth je v zadnjem tednu napovedal odločen boj proti propagandi brezboštva v Nemčiji in obljubil tudi zakonite odredbe proti tej akciji, ki prihaja iz Sovjetske Rusije. Ker pripadala dr. Wirth in dr. Brüning centrumu, je pomembno tudi to, da se je danes tudi pruski notranji minister Severing, ki je sicer socialni demokrat, postavil na tako stališče. Izjavil je v glavnem odboru pruskega dežel-

nega zbora, da imajo sicer tudi svobodomiseli pravico do svobodnega izražanja mnenja, da pa vlada v bodoče ne bo več trpela zasramovanja cerkvenih krogov. Sam je pri državnem notranjem ministru sprožil konferenco vseh notranjih ministrov dežel, da se brezbožna propaganda prepreči, in če bi obstoječi zakoni ne zadostovali, da se ustvarijo tudi novi.

Načrt novega rudarskega zakona

Zakon ne bo zadeval pridobljenih pravic

Belgrad, 11. marca. l. Posebna komisija za proučevanje načrta novega rudarskega zakona, ki je te dni delala v ministrstvu za šume in rude, je dokončala svoje delo. Delovanje te komisije je bilo uspešno. Novi rudarski zakon je brez dvoma eden izmed najvažnejših zakonov. Rudarstvo se je po vojni, posebno v zadnjih petih letih izredno razvilo, predvsem v jugovzhodnih krajih. Okolnost, da rudarsko pravo še ni bilo izenačeno, je razvoj te važne panoge našega narodnega gospodarstva zelo oviralo. Še vedno imamo za razna pravna področja posebno rudarsko zakonodajo. Posamezni rudarski zakoni se razločujejo v bistvu tako, da v nekaterih naših pokrajinah obstoji sistem svobodnega rudolovstva, drugod pa je še vedno takozvani koncesijski sistem. Velike razlike so tudi glede oblike in velikine rudolovskih prostorov. Vse te določbe je bilo treba izenačiti. Rudarstvo je namreč eno izmed najbolj riskantnih vrst podjetij. Zato je seveda potrebno, da mora rudarski podjetnik računati predvsem s sorodnimi pravnimi razmerami na tem področju.

Po potresni katastrofi v južni Srbiji

London, 11. marca. AA. Povodom zadnjega potresa v južni Srbiji prinaša »Times« članek, v katerem izraža svoje sožalje povodom katastrofe ter naglašava delavnost Nj. Vel. kralja Aleksandra in kraljevske vlade ob tej priliki. Dejanje Nj. Vel. kralja, ki ni gledal na nevarnost in ki je junaško krenil na mesto nesreče, ni delovalo ugodno samo na prebivalstvo po nesreči prizadetih krajev, temveč je izzvalo občudovanje tudi v inozemstvu. »Times« komentira sklep jugoslovanske vlade, da ne sprejema iz inozemstva področja in naglašava, da to ne pomeni, da inozemstvu ni treba izraziti svojega iskrenega sožalja.

Belgrad, 11. marca. AA. Jutri ob 6 zjutraj prispejo v Belgrad iz potresnih krajev ministri za socialno politiko in narodno zdravje dr. Preka, gen. direktor za higijeno dr. Štampar in šef oddelka za socialno skrb Marko Tiković.

Belgrad, 11. marca. AA. Minister za gozdove in rudnike je dal odboru za podporo prizadetim od potresa na razpolago potrebni lesni gradbeni material za gradnjo hiš.

Belgrad, 11. marca. Šežalje nad veliko nesrečo v južnih krajih so izrekli naši vladi češko-slovaški minister za zun. zadeve dr. Beneš pismeno, ustmeno na poslaniki francoski, britanski, poljski, avstrijski, bolgarski, grški, albanski in danski.

Smrtna nesreča v kamno'omu

Zagreb, 11. marca. ž. V kamenolomu v Marakuševu se je zgodila smrtna nesreča. Delavec Slavko Kobasić in Ivan Šimunjak sta minirala pečino, ki je visela. Ob devetih se je pečina razrušila in zasula oba delavca. Reševanje je bilo zaman. Velika grmada kamena je oba delavca tako stisnila da niti ni bilo moči njunih teles izkopavati. Grozi namreč nevarnost, da bi se odrgala še nova pečina.

Velika nesreča preprečena

Kreka, 11. marca. l. Včeraj bi se bila v tukajšnjem rudniku kmalu pripetila velika nesreča, ki bi lahko imela težke posledice. Več rudarjev, ki niso vedeli, da je električni tok prekinjen, so se hotelo spustiti z dvigalom v rudnik. Ker pa je bil tok prekinjen, je dvigalo pričelo z veliko hitrostjo padati. V poslednjem trenutku so nekateri tovaršji pravočasno opazili, da je tok prekinjen in rešili svoje tovariše sigurne smrti. Radi naglega padanja dvigala je bilo ob ustavitvi več rudarjev lahko in težko ranjenih.

Gandi se zopet nagiba na levo

London, 11. marca. kk. V Ahmedabadu je bil Gandi navdušeno sprejet od ogromne množice ljudstva. Takoj nato je zastopnikom listov na vprašanje, kaj bo storil, če bi vseindijski kongres, ki se sestane 14. t. m. v Karačiju, odklonil dogovor med njim in lordom Irwinom, izjavil, da bi se v tem slučaju ne mogel udeležiti nove konference ob okrogli mizi, ker je razpravljal s podkraljem samo kot zastopnik kongresa. Indijska vlada je včeraj v parlamentu v Novem Delhiju doživela poraz s tem, da je bila sprejeta formalna nezaupnica proti vladi. Vzrok poslabšanja dosedanje miroljubne atmosfere je deloma v agitaciji radikalnih elementov indijskega kongresa pod vodstvom Javarhalil Nehruja proti sporazumu z Anglijo, deloma v okolnosti, da so angleški konservativci odklonili odgovornost za sporazum z Gandijem.

Znamenit jubilej

Pariz, 11. marca. AA. »Excelsior« opozarja na to, da bo Briand 14. marca praznoval 25. letnico, odkar je zavel visoke politične položaje. Od 14. marca 1906 je Briand bil član 25 kabineto. 11 krat je bil predsednik ministrskega sveta, 2 krat minister prosvete, 3 krat minister pravde, 16 krat minister za zunanje zadeve. Skupno je vodil v 25 kabineti 36 portfeljev. Noben drug francoski ali inozemski državnik v preteklosti ni toliko sodeloval v vladi in upravi države.

Kralj Alfonz potuje v Anoli'o

London, 11. marca. kk. Španski kralj Alfonz, ki je svoji bolni materi Beatrici obljubil, da bo prišel v Anglijo, čim mu bo to dovolil položaj v Španiji, se bo v soboto pripeljal v London.

Višek nesocialnosti

München, 11. marca. AA. V bavarski kovinski industriji je bilo odpuščenih 40.000 delavcev. Podjetja opravljajo ta svoj sklep s tem, da 5 odstotno znižanje mezd ne zadostuje. Kakor je znano, je o znižanju mezd odločilo posebno razsodišče. Med odpuščenimi delavstvom vlada hudo razburjenje.

Zakon proti oduševu

Bukarešta, 11. marca. kk. Poslanska zbornica je sprejela danes zakon o pobijanju oduševstva. Po tem zakonu se smejo zahtevati obresti največ 6% nad vsakokratno diskontno mero romunske narodne banke, to je danes 15%. Zakon ima tudi veljavo za nazaj za vse dolgeve, ki so bili najeti po 7. febr. 1929, to je dnem, ko je bil objavljen zakon o stabilizaciji leja.

Igralnice v dober namen

Pariz, 11. marca. kk. Zadnje dni je bilo odprtjenih v Parizu več uradnih birojev za stave. Sedaj pa namerava tudi pariška mestna občina ustanoviti igralno banko. V občinskem svetu je bil vložen predlog, da se najame novo milijonsko posojilo za zgradbo igralne kazine, katere dohodki se bodo porabljali za odplačevanje tega najetega dolga, za podpiranje pariških bolnišnic in za zgradbo mestnega laboratorija. Ker je zbornica ravno pred kratkim dovolila, da se zopet odpre igralna banka v Enghieu, 12 km pred Parizom, bo v bodoče tudi v Parizu zadosti prilike, po mili volji zgubljati svoj denar.

Hude ženske

Brooklyn, 11. marca. AA. Tu je vdrla 5000 žensk v neko prodajalno in prodajalo blago po nizkih cenah. Policija je potrebovala tri ure, da je ženske pregnala. Pri tem so ranili deset oseb.

Razne vesti

Zagreb, 11. marca. ž. V petek in soboto bo v Zagrebu gostovalo japonsko gledališče.

Belgrad, 11. marca. AA. Na osnovi čl. 3 točka 5 zakona o takšah je minister za finance oprostil plačevanja taks vse vloge in prošnje na državne oblasti razen civilnih tožb, glavne zveze vinogradnikov in sadjarjev kraljevine Jugoslavije v Belgradu.

London, 11. marca. kk. V Kalkuti divja zadnje tedne epidemija črnih koz. Dosedaj je umrlo 59 oseb, med njimi en Evropec.

Milan, 11. marca. AA. Dne 4. maja bo razprava proti Gladiniju, ki je zapleten v znano Buttrijev afero, v kateri je poneveril milijon funtov šterlingov.

Izdajalske številke

Nemški vojni izdatki dosega jo francoske

Izjave francoskega vojnega ministra Maginota ob priliki vojnega proračuna so zbudile v nemškem časopisju običajen vihar in ogorčenje. Maginot je namreč število nemškega vojaštva precej višje ocenil, kakor kažejo oficijelne nemške številke (100.000 mož). Dobil je zato tudi oster odgovor od nemškega vojnega ministra Grönerja kakor tudi od celokupnega nemškega časopisja, ki zopet na dolgo in široko popisuje Francijo kot največjo vojno silo sveta. — Nemčija pa se prikazuje kot država s skoraj najmanjšo armado na svetu, razoroženo in malodane brez brambe. Sedaj pa se je našel Nemeč, in sicer znani publicist Carl Mertens, ki v Fürsterjevi reviji »Die Zeite (III. št.) s številkami dokazuje, da nemški oboroževalni stroški za francoskimi skoraj nič ne zaostajajo!

Francoska vojna sila v Franciji znaša 317.000 mož in sicer 277.000 čet in 40.000 orožništva ter policije, 205.000 mož je v kolonijah, in sicer 187.000 kolonijalnih čet in 18.000 irregularnih. Skupna mirovna vojna sila Francije je torej 522.000. V resnici so to le proračunske številke, efektivno stanje francoske armade ni višje kot 270.000 v Franciji in 180.000 v kolonijah, torej skupaj okrog 450.000. Vsa ta armada s kolonijalnimi četami in policijo ter žandarmerijo, inklusive vojno mornarico, s stroški za različne brodomne — vojno in civilno — dalje z izdatki za penzije, notranje in zdravstveno ministrstvo stane Francijo 19 milijard frankov, kakor je ugotovil socialist Chouffey proti protestom vojnega ministra Maginota, ki je navajal mnogo manjše številke. Mertens pa

vzame, da je vsota 19 milijard frankov = 3 milijarde mark resnična in jo primerja z nemškimi oboroževalnimi stroški in nemško vojno silo.

Nemčija ima efektivno 100.000 vojaštva, dalje 50.000 kasernirane in vojaško vodene policije, 32.000 železniške brambe in neznano število vojaško izvežbanih obmejnih stražnikov (70—80.000). — Torej v Nemčiji stoji redno pod orožjem okrog 250.000 mož. Torej če tudi se ne upošteva vojaško organiziranih organizacij, ki jih je vedno mogoče takoj mobilizirati, zaostaja redna nemška vojna sila le za nekaj malega za francosko armado v Evropi. Tudi izdatki so skoraj docela isti. Mertens je računl, da letno izda »neoborožena« Nemčija za vojaške namene 18 milijard frankov = 2,8 milijard mark — torej približno isto vsoto, kakor Francija »najbolj militaristična država na svetu« vključeno vzdrževanje vseh kolonijalnih čet! Kolonijalne čet, civilno zrakoplovstvo, privatna vojaška stanovanja, penzije, subvencija industriji, (ki v nemškem vojnem proračunu ni všteta) stanejo Francijo letno nekaj nad 8 milijard. Torej znašajo stroški za francosko armado in mornarico, všteti utrdbena dela v Franciji okrog 10 milijard = 1,7 milijarde mark. Te številke, ki jih navaja nemški publicist, povedo zelo jasno, zakaj Francozi Nemeč ne zaupajo in jim res tudi ne morejo zaupati.

Dunajska vremenska napoved. Začasno se bo zjasnilo. Potem pa bo v največjem delu Avstrije zonet snežilo ob živahnih severozapadnih vetrovih in temperaturo blizu ničle.

Ljubljanska duhovščina svojemu škofu za god

Ljubljana, 11. marca.

Danes se je zbral ob 10 dopoldne v škofiškem dvorcu stolni kapitelj z ljubljansko duhovščino in zastopniki redovnikov, da častita svojemu pastirju, vladiki dr. Gregoriju Rožmanu za god. V imenu vseh je nagovoril prevzvišenega generalni vikar in dekan stolnega kapitlja, preč g. Ignacij Nadrah in mu voščil za god s sledečimi besedami:

»Prevzvišeni! Dandanes se verniki kaj radi ozirajo nazaj v prve čase krščanstva. V teh časih namreč opažamo, da so bili duhovniki in verniki zvesto vdani svojim škofom. Tako tudi sv. Ignacij v svojih listih opominja duhovnike in vernike, naj bodo s škofom edini, in pravi: V škofu morate gledati samega Gospoda. Duhovščina ljubljanske škofije se je vedno držala tega vzora prvih krščanskih stoletij in je vdanost do škofa pri nas že tradicio-

nelna. Edinost s škofom nas bo najbolj obvarovala pred nevarnostmi sedanjega časa in bo hkrati tudi najboljši porok za pravo krščansko življenje. Če bomo škofi in duhovščina eno, bomo podobni trdnjavi, ki je ne bo mogel uničiti in razrušiti nihče.

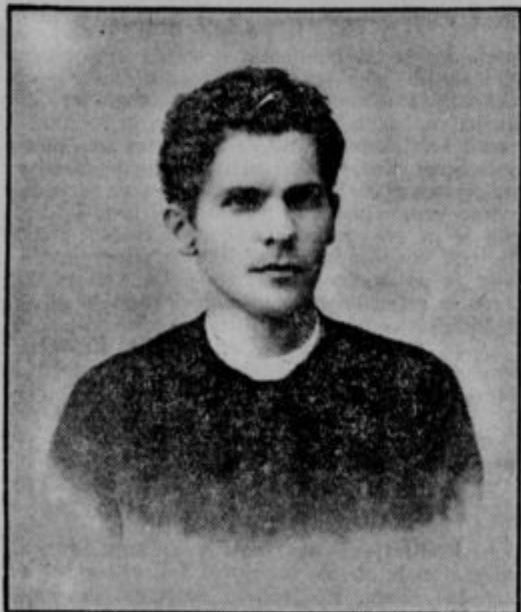
Da izrazimo to vdanost do vas, prevzvišeni, se je danes zbrala duhovščina ljubljanska in vam pri-
naša svoja najtoplejša voščila k vašemu godu. Jutri pa se bomo pri najsvetejši daritvi spominjali vas v molitvah in prosili Boga, da bi vam na pripravnost vašega patrona sv. Gregorija, ki prinaša v naravo pomlad, dal lepih pomladanskih dni v prvih letih vašega škofovanja. Želimo, da bi bila ta leta vsa polna cvetja brez trnjev, če bi bilo pa trnje poleg, naj bi bilo cvetje tem lepše.

Prevzvišeni se je ganjen zahvalil za voščila in odgovoril: »Danes se mora boriti katoliška Cerkev

proti močnim nasprotnikom. Od teh so nekateri načelni nasprotniki, drugi pa taki, da se tega niti ne zavedajo, s svojim življenjem in delom pa kljub temu ovirajo delo katoliške Cerkev. Če bomo pa vsi skupaj edini, nam ne bodo mogli prav nič škodovati. Katoliškemu ljudstvu pri nas je v zadnjem času vstal nov sovražnik, starokatoličanstvo, ki razvija veliko agitacijo za prestop v to veroizpoved. Nas duhovnikov seveda nihče ne bo mogel razdvojiti, ker smo že pri mašniškem posvečenju tako navezani drug na drugega, da bo vsak, ki bo le količkar ostal zvest svojemu duhovniškemu poklicu, preganjal vsako neslogo. V molitvah se stalno spominjam duhovščine in prosim za dober duhovniški naraščaj. Za voščila pa vam se kar najtopleje zahvaljujem.

S tem je bila prisrčna slavnost končana.

Dr. Gregor Pečjak - častni kanonik



Ljubljanski knezoškof g. dr. Gregorij Rožman, ki danes prvič goduje kot vladika ljubljanske škofije, je odlikoval svojega sogodovnjaka, profesorja g. dr. Gregorja Pečjaka in ga imenoval za častnega kanonika ljubljanskega stolnega kapitlja.

To odlikovanje bo po vsej ljubljanski škofiji z veseljem pozdravljeno; kajti odlikovan je mož, ki v vsakem oziru zasluži odlično priznanje po svojem dolgoletnem, nad vse vzornem duhovniškem, pedagoškem, kulturnem in pisateljskem delovanju.

Komu ni znano, kako velik preobrat je povzročilo ravno prizadevanje g. dr. Gregorja Pečjaka na polju cerkvenih, šolskih in drugih molitvenikov. Vse novejšje šolske knjige za verouk so z malimi izjemami delo njegovega temeljitega in globokega teološkega znanja, tenkega čuta in jezikovne točnosti. Knjige tisk strok, kolikor jih ni sam spisal, so pa vsaj gotovo šle skozi njegovo strogo in natančno cenzuro.

Dr. Gregor Pečjak je vzoren vzgojitelj srednješolske mladine, ki je imela to srečo, da je dobila njega za svojega kateheta. V tem pogledu je dr. Pečjak napravil pravi preobrat v katehezi na srednjih šolah. On je znal, kakor redko kdo, dati verouku značaj tiste sodobnosti, katere mladi, do-

zorevali študent v svojem duševnem in moralnem razvoju potrebuje. Srednješolska mladina ve in zna ceniti svojega učitelja. In ve, da njen vzgojitelj dela iz ljubezni do nje. Prav ta ljubezen ga tako zbližuje z mladino.

Realni uspeh dr. Pečjakove ljubezni do mladine vidimo v ljudski kuhinji. Je že dolga leta predsednik zadruge »Ljudske kuhinje«, ki je prav pred kratkim prevzela vse poslopje Ljudskega doma, tako da bo siromašna slovenska mladina v Ljudskem domu poleg hrane imela tudi stanovanje. Poleg tega je g. dr. Pečjak predsednik Katoliškega tiskovnega društva, predsednik Katehetskega društva. In povsod deluje z nezmajšano živavostjo.

Redkokdaj bi bil vsemu temu ogromnemu delu kos. G. dr. Pečjak obvlada to delo, trud in napor, ki je s tem združen. Toda za ceno premnogih prečutih noči. In pri vsem tem je g. dr. Pečjak ostal mož izredne tenkočutnosti in nežne obzirnosti do vsakogar. Tudi tedaj, ko se prepriča, da je treba izreči več ali manj ostro kritiko nad delom koga drugega, natančno premisli in izbira besede, kako jih je treba zastaviti, da bo pogrjal hibo, ne da bi razžalil človeka. In ko se pojavi ugovor, zna čudovito sprejeti, razbrati in uvaževati nasprotno argumente ter jih tudi odobriti. Nikdar kratkoma ne odbije in ne zavrne.

G. dr. Pečjak dela in izvršuje, kakor smo rekli, vse le iz ljubezni do ideje, ki ga vodi v vsem njegovem življenju, in iz ljubezni do ljudi. Zato on nikjer ne pozna nobene časti. Njegova skromnost je naravnost čudovita. Še celo te vrstice pišemo, ne da bi on kaj slutil o tem, ker bi sicer gotovo prepovedal. In njegova slika, ki jo priobčujemo, je slika iz njegove mlade moške dobe, kajti pozneje se nikdar ni več dal slikati.

Dandanes — se nam zdi — trpimo v človeški družbi največ radi tega, ker manjka povsod nesebičnosti. Malo je zgledov resnične in prave nesebičnosti. Dr. Pečjak je tak zgled. Za vsa svoja dela, za vse službe, ki jih opravlja, za vse spise, ki jih je spisal v prečutih nočeh, nikdar ni prejel niti vinarja honorarja. In še, ko se določajo cene njegovim knjigam, računa in računa, kako bi naredil, da bi bila knjiga cenejša. In od njegove plače, ki jo prejema kakor srednješolski profesor? Vemo, da njemu ostane najmanjši del, vse drugo gre v druge namene, katerim služi ves in z vso dušo dr. Gregor Pečjak.

Želimo mu na današnji njegov godovni praznik in na dan njegovega cerkvenega odlikovanja od Boga zdravja, da bo mogel svoje delo nadaljevati ter v svoji nesebičnosti izvršiti naloge, ki si jih je postavil za svojo dolžnost.

„Naš dom je v kanalu“ Obisk pri ljubljanskih brezdomcih — Pretresljiva socialna slika

Ljubljana, 10. marca.

Seznani smo se na borzi dela in razgovarjali o pomanjkanju dela in zaslužka. Beseda je šla besedo in pogovor je nanesel na prenočišče. Povedali so mi, da jih spi desetorica v kanalu. Nihče, ki pride zvečer spat na mehko posteljo, ne bi verjel, da je kaj takega mogoče pri nas, v beli Ljubljani. Saj poznamo take dogodivščine le iz pustolovnih romanov, kjer služijo kloake Pariza, Londona in Newyorka temnim elementom za skrivališča. Pri nas smo pa, hvala Bogu, toliko na boljšem, da spe ponoči v kanalu le brezposelni. Vsakega bo zanimalo to brezplačno prenočišče in zato smo se zmenili, da se dobimo zvečer ob 7 v Ljudski kuhinji, od koder se bomo odpravili na ogled po novo zgrajenih ljubljanskih katakombah. Desetorica, ki spi v kanalu, bi bila lahko vsem krasen zgled solidarnosti in tovarištva. Kljub temu, da so vsi brezposelni, ujamemo vendar sem pa tja kdo od njih kako delo. In tako je bilo tudi danes. Tovariši iz desetorice je šel danes zjutraj že ob 2 kidat sneg. Drugi je dobil tudi nekaj dela. In tako sta ta dva zvečer plačala vsem tovarišem večerjo. Tretji pa dela že ves teden. Plačo pa bo dobil seveda šele v soboto. Če mu med tem tovariši ne bi pomagali, bi pri delu lahko kaj kmalu omagali.

Ko so bili želodci za silo potolaženi, smo jo zavili po ljubljanskih ulicah. Najprej smo dobili pod noge malo asfalta, potem s kockami tlakovano cesto, vendar je to našo promenado kaj kmalu zamajala blatna cesta, ki je postajala vedno bolj mehka in spolzka. Čez čas je prišla na pomoč še snežena brozga z lužami. Nekateri smo si zavijali hlače in prebrodili na periferiji ekoci zadnje luže in blato, ki so tvorili krasne kulise k veličastnemu vходу v »palatoc«, v kateri domuje desetorica. »Naš dom je v tem kanalu.«

Iz mrke, od snega nekoliko svetlečee se teme je zrasla iz tal črna luknja: bil je vhod v veliki zbiralni kanal, ki so ga zgradili lansko leto, ko so regulirali najbolj zanemarjeni del Ljubljane. Drug za drugim se je pripogibal in zlezal za par korakov v globino, v kateri je še ležal sneg, ki ga je nanesla burja. Par korakov naprej nas je objela betonska stena v svojo jajčasto zaokroženo obliko, v kateri gospodarji noč in dan le gluha tema. Da si osvetlimo pot, čeprav ni bilo nevarnosti, da bi zašli, smo si prižgali par sveč. Kanal je zgrajen iz lepo uglajenega betona, je tako velik, da greš lahko pokonci, ne da bi pri tem zadeval v zaokrožen strop. Vsak naš korak je pod nizkim obokom vzbujal kratak, a glasen odmev. Šli smo drug za drugim po kanalu, ki še ni dogotovljen, zaradi česar po njem tudi še

ne odteka voda. Zato je bila pot razmeroma lepa, vendar ne vedno. Skozi špranje je tu in tam curljala in kapljala voda, ki se je zbirala na dnu kanala na krajih, kjer je bilo dno kanala nižje ko podaljšek kanala na obeh straneh. Do danes sem mislil, da so



kanali zidani vedno tako, da visijo ves čas enakomerno in da mora voda odtekati v najnižji del. Prvi moj obrehod po kanalu pa me je prepričal, da stvar ni vedno tako natančna. In tako je stala večših na dnu kanala podolgovata luža, dolga 6, 10 ali še več metrov, globoka pičlo ped ali pa tudi toliko, da bi z največjo lahkoto zajemal vodo vrh čevlja, če bi korakal po dnu kanala naprej. Že sem mislil, da bom brodil po vodi, ko mi je prednik pokazal praktično rešitev. Nekaj časa smo šli po lužah v razkoračeni hoji in se upirali z nogami ob poševni steni kanala. Če pa podplat ni več hotel prijeti, smo pa gvozдили, uprti s hrbtom v eno, z nogami pa v drugo steno. Takih sprehodov nisem bil vajen. Zato ni je kljub pazljivosti ušla parkrat noga in se namočila v luži.

Prekoračili smo par takih luž in prehodili že dobrih 150 metrov. Zrak je postajal vedno toplejši,

oglasil drugi: »Le pogledjte, kako spimo tu v našem kraljestvu. Nobenih rjuh nimamo in »federmodrovcov«. Za vse to nam odleže malo slame. Odejo pa imamo, čeprav ni najlepša, saj razcefrana vreča tudi greje, samo pravilno se je treba odeti.«

Zlezli so naprej po kanalu in si začeli pripravljati svoja ležišča: »Blazin tudi nimamo. Sicer je pa zvit suknič prav dober nadomestek. Ali ne bi bilo sijajno, če bi nam mestna občina brezplačno napeljala električno razsvetljavo v naš salon? Sedaj si moramo pomagati s svečami, in celo svečnikov nimamo. Kar ob steno jih lepimo, kjer nam ti naši lestenci gore, dokler ne ostane na steni kapnik iz voska, nad njim pa sajasta maroga.«

Prizgali smo si cigarete in začeli otepavati kruh, ki smo ga prinesli s seboj iz Ljudske kuhinje. »Kako pa je to, da imate tako gorko?« — »Veste, kanal je svojih 6 do 7 metrov pod zemljo, izkop so pa zasuli lansko leto z vsemi mogočimi lesenimi odpadki, s smetmi in podobnim. To pa sedaj počasi trohni in »gori« ter greje prav dobro. Saj je tam-le naprej celo luknja, iz katere se lahko vidi v rebo, ampak ven zlepi pa ne moremo. Za ventilacijo pa nam kljub temu služi izborna.« — »Ali imate mogoče tu notri kaj spravljene? Mogoče perilo ali kak kos obleke?« — »Prav nič, vse, kar imamo, imamo na sebi, in še to je za zimo presneto malo. Sicer bi se nam že prilegla kaka bolj nobel oprava, ampak kanal bi tisto nobleso kaj hitro pokvaril.«

Potem smo še fotografirali, stisnili roke in odrinili se jo zopet nazaj. Spremljal me je tovariš ter mi svetil, da nisem preveč mežal po blatnih lužah. Preden sem odšel, so se mi priporočili za obiske, češ, »naj pridejo pogledat Ljubljančani, kako se imamo, da bodo verjeli, če bomo trkali na njih vrata in prosili za kos kruha, saj nam ne ostane drugega kot beračenje, čeprav nas vsi grdo gledajo, ker mislijo, da smo barabe

Kmalu se je zopet pokazala motna svetloba ob izhodu kanala. Poslovil sem se še od zadnjega in



Lepi Pixavon-lasje

je jedno raskošje, katero si vsaki može privoščiti

Pixavon-Shampooon

podeluje vašim lasjema mehko polnost in novi sijaj.

Jedan svežanj zadostuje za 2 pranja in stane samo Din. 3'50

Pixavon-Shampooon ne vsebuje sode.

Odol Kompanija d. d., Beograd

odšel nazaj. Kmalu sem zopet srečaval avtomobile, slišal godbo iz gostin in bil v srecu Ljubljane, ki je utrpalo prav tako mirno kakor vedno. Jaz pa sem bil v mislih pri njih tam zunaj, ki so legali k spanju na betonsko posteljo in lahko samo sanjali o sreči, veselju in bogastvu, ki jih srečava vsak dan na ljubljanskih ulicah ter jih pri tem trdosrdno in brez razumevanja meri od nog do glave. In vendar so to prav tako ljudje!

V vaseh, ki jih je porušil potres

Belgrad, 11. marca.

Današnja »Politika« prinaša obširno poročilo o posledicah strašnega potresa v južni Srbiji. Na delu so komisije zdravnikov, ki imajo skrbeti za ranjence, onemogle in gladne. Član komisije dr. Jozo Puljizevič je dopisniku belgrajske »Politike« dal obširno poročilo o reševalnih delih ter o kraljevem obisku v nesrečnih krajih.

V najhujšem neurju smo ob 8 zvečer zapustili Udovo, da obiščemo še druge vasi, predvsem pa Piravo, ki je najbolj trpela. Treba je bilo predvsem ljudi pomiriti. Med prestrašenim ljudstvom se je raznesla grozna vest, da se pogreznila dolina, v kateri leži porušena vas Pirava. Zato so ljudje mislili, da bo bolje, rešiti se na hribe. In res smo videli okrog in okrog po hribi gori ognje, okrog katerih so prebili noč nesrečni prebivalci porušene Pirave.

»Opustošenje je vladalo na vseh straneh, a razvaline, ki so se stale, so napravljale na človeka strašen vtis. Poskušali smo, da bi se približali ljudem. Prvo pomoč smo dali v baraki higienskega zavoda, kjer smo našli 14 ranjencev. Nato smo še isto noč odšli v Valandovo, kjer smo pomagali otrokom treh težko ranjenih ter jih odvedli v Udovo in od tod v Skoplje. Nato smo se takoj vrnili v Piravo, kjer je bila zdravniška pomoč najbolj potrebna. V Piravi smo izkavali pomoč bolnikom in ranjencem. Ko smo to uspešno opravili, nas je čakala druga dolžnost, da prebivalstvo duševno in moralno opogumimo. Tega so bili ljudje najbolj potrebni. Prišli smo jih prepričavati, naj ne nočujejo zunaj na prostem in v dežju, ampak naj pridejo bližje svoji porušeni vasi ter poskrbe, da si napravijo vsaj za silo kako streho nad seboj. Med tem je namreč silno lilo, grmelo in treskalo. Nekateri so si res kmalu napravili zasilne šotore iz pohištva in rjuh. V teku noči se nam je posrečilo, da so ljudje vsaj za silo bili pod streho.

Medtem je ob 3 zjutraj dospel prvi transport hrane, ki so ga bili ljudje silno veseli. Nekateri namreč že dva dni niso imeli grizljaja v ustih.

Zelo značilno je, zakaj je bilo v Piravi število mrtvih in ranjenih tako veliko, medtem ko jih je bilo drugod razmeroma zelo malo. Zanimal sem se za to, da bi od kmetov izvedel. Kmetje so mi povedali, da so pred katastrofo čutili precejšen sunek. Ker pa se je zemlja že prejšnje dni več ali manj tresla, ne da bi bila nastala kaka škoda, se tudi za ta potres niso dosti brigali. V nesrečni noči pa ob 1.50 po polnoči so v Piravi začutili zelo hud potres, ki je vse kmete pogljal iz njihovih hiš. Vaščani so ostali ponoči pod milim nebom več ko eno uro. Nastala pa je na nesrečo medtem velika nevihta, utrgal se je oblak, zaradi česar so morali ljudje bežati nazaj v hiše. Komaj pa so polegli, je prišel katastrofalni potresni sunek, ki je v hipu porušil do tal vsa vasa. Ko bi ne bilo dežja, bi število žrtev v Piravi ne bilo tako veliko.



Vas Pirava, katero je potres popolnoma porušil.

100 let tujske legije

Dne 9. marca je francoska tujska legija praznovala svojo stoletnico. Dne 9. marca 1831 je namreč francoska zbornica sklenila, naj se osnuje vojaška četa iz tujcev izven mej Francije.

O tem dogodku je priobčil Herman Wendel obširen članek, v katerem pravi: Vzroka za ustanovitve tujske legije sta bila dva. Ravno prejšnje leto so začeli Francozi osvajati Alžir, vsled česar so potrebovali v teh bojih novih čet. Istočasno pa so preplavljali Francijo politični begunci, ki so pobegnili iz svoje domovine. Nova vojaška formacija je šla sedem bataljonov po osem stotnikov. V prvih treh bataljonih so služili Nemci in Švicarji, v četrtem Španci, v petem Italijani, v šestem Belgijci in Holanđi, v sedmem Poljaki. Uniforma je bila takale: črna, modra suknja, rdeče hlače. Pozneje so legionarji dobili zelene resice na rdečih epoletah, okrog pasu pa moder volnen pas. Pozneje bataljoni niso bili več ločeni po narodnosti. Tujska legija se je udeleževala številnih vojn: 1. 1854. krimske vojne, 1. 1859. italijanske vojne, 1. 1862. se je bojevala v Mehiki, 1. 1870-71. z Nemci in od 1. 1914 do 1918. v svetovni vojni. Medtem pa se je bojevala in pomagala večati francoske kolonije in krvavih bojih v Alžiru, v Kini, v Tonkinu, Dahomeju, na Madagaskarju in v Maroku. Po pravici danes francoski listi pišejo o slavnem jubileju tujske legije.

Disciplina v tujski legiji je izredno trda. Pri sprejemu v tujsko legijo gledajo predvsem na telesno sposobnost tistega, ki prosi za sprejem. Sele v drugi vrsti ga vprašajo, katere narodnosti je, koliko je star in kak poklic ima. Seveda ti podatki, ki jih dajo kandidati za tujsko legijo o svojem življenju, niso vedno točni. Statistika o poklicih tujskih legionarjev je redko objavljena. Na razpolago so statistike iz 1. 1885. in 1. 1898. Tedaj so bili v tujski legiji naslednji poklici: 149 dninarjev, 103 trgovski pomočniki, 58 čevljarjev, 56 tovarniških delavcev, 51 pekrov, 49 ključavničarjev, 41 kmetov, 37 dijakov, 36 zidarjev, 32 hlapcev, 32 knjigovodij, 28 mizarjev in krojačev, 26 rudarjev, 25 mesarjev, 24 slikarjev, 22 natakarjev, 21 tkalcev ter po 20 vrtnarjev, kovačev, mehanikov itd. Starost legionarjev je bila od 18 do 45 let. Večina ni bila stara nad 30 let.

Velik del legionarjev se je rekrutiral iz aljaško-lorenške mladine, ki je od 1. 1871. do 1914. v velikem številu iz Nemčije uhajala v Francijo iz sovraštva do nemške »piklhavbe« in iz strahu pred prusko kasarno. Poleg tega pa so Aljačani in Lorenci imeli upanje, da bodo v tujski legiji dosegli častniško čast, ki jim je v nemški armadi bila zaprta. L. 1896. in 1897. je bilo v legiji 2635 Aljačanov in Lorencov. Poleg njih pa še 2511 drugih Nemcev ter 1805 Francozov. Dalje 1712 Belgijcev, 975 Švicarjev, 353 Avstrijcev, 81 Špancev, 56 Angležev in 46 Turkov ter Levantincev. Zanimivo je, zakaj je toliko Nemcev šlo služiti v francosko tujsko legijo. Resnično je, da je marsikdo ušel v tujsko legijo zaradi kakšnega prestopka, ki ga je zagrešil v domovini, ter je v tujski legiji hotel izgniti izpred oči sveta. Vendar taki slučajji niso v večini. Veliko večino mladine je gnala v tujsko legijo želja po romantičnih prigodah v orientalskih deželah. V času hudih gospodarskih kriz so ljudje iskali kruha tudi v tujski legiji, če ga nikjer drugje niso dobili.

Nemška propaganda proti tujski legiji je podarjala, da francoski agenti hodijo po tujih državah nabirati lahkomišelnice mlade ljudi, ki jih z obljubami bogatih zaslužkov in nagrad potem izročajo v tujsko legijo, od koder ni potem več rešitve. Herman Wendel pravi, da to propagando vrše nemški nacionalistični listi, da pa je vse to stoođstotna sleparija. Že v predvojni Nemčiji je neki nemški poslanec zaradi tega interpeliral v parlamentu cesarsko nemško vlado, od katere je dobil naslednji odgovor: »Trditev, da se na nemških tleh vrši nabiranje in rekrutovanje za tujo državo, doslej niti v enem slučaju ni dokazana, pač pa je ugotovljeno, da je mnogo navedenih primerov popolnoma izmišljenih.« Ravno tako trdi v svoji knjigi »Tujski legionarji v vojni in miru« Nemec Kristijan Wolf, ki je bil sam francoski tujski legionar, sledeče: »Nikakega rekrutovanja in propagande za tujsko legijo ni ne v Nemčiji ne v Franciji. Francoski državi za nabiranje legionarjev ni treba plačati niti enega centima, ker se legionarji prostovoljno javljajo.« Tudi Maks Kirsch, ki je istotako bil francoski tujski legionar, ki se v svojem članku v »Grenzboten« meseca februarja 1. 1922. jasno povedal: »Franciji ni potreba z ničemer obremenjevati svojega vojnega proračuna za nabiranje tujskih legionarjev, ker se jih preveč javlja prostovoljno. Vsek nemški policijski strokovnjak, ki se s tem peča, ve, da so poročila o nabiraleh, ki delajo z zapeljivimi obljubami ali celo z omamljivimi strupi, vse skupaj gola pravljica.«

Herman Wendel pravi o tem poglavju še: »Nekdo pač skrivnostno propagira tujsko legijo: ime mu je glad! Že od nekdaj so gospodarske krize in brezposelnost priganjale mlade ljudi v tujsko

Z bombami na prvoobhajance

V stolnici mesta Jalapa, stari prestolnici države Verakruz, sta med maso eksplozivnih dve bombi v razdobju petnajstih minut. Najbrž sta ju postavili dve komunistični agentini. Položeni sta bili pri oltarju ob vhodu. Sreča je bila, da je bilo vseh 200 prvoobhajancev, ki so bili tedaj prvič pri sv. obhajilu, zunaj cerkve in da je bila masa bolj v notranjščini. Ranjenih je več, večinoma ženske; zdravniki, ki so bili v cerkvi, so jim nudili prvo pomoč, duhovnik je nadaljeval govor in skušal pomiriti paniko; toda kljub temu je bilo mnogo oseb pri vratih pohojenih.

Latinica na Bolgarskem

Izmed pravoslavni Slovanov, ki pišejo v cirilici, že rabijo deloma Srbi in Ukrajinci latinico. Tudi v Sovjetski Rusiji razpravljajo o latinski abecedi. Zadnji so se pričeli zanimati za latinico Bolgari. Sofijski tednik »Bolgarska knjiga« je sprožil to vprašanje vodilnim kulturnim delavcem. Zdaj priobčuje odgovore. Zastopniki praktičnih poklicev, pred vsem inženjerji, tiskarji in deloma tudi politiki so vsi za takojšnjo uvedbo latinice. Poudarjajo pred vsem, da ni na Bolgarskem nobene črkolvarne. To blago prihaja od inozemskih dobavitel-

legijo, kjer so dobili vsaj streho nad glavo, srjaco na telo in juho v želedec.« V »Preussische Jahrbücher« je dr. v. Pape o tem dejstvu takole zapisal: »Vedel bi se za eno sredstvo, ki bi naenkrat zmanjšalo število nemških legionarjev: ko bi mogli doseči, da bi vsak Nemec dobil delo in se mogel do siteda najesti. Tako pa jih je 99% lakota privedla v tujsko legijo. Dokler bo v Nemčiji kaj ljudi, ki bodo stradali, toliko časa bodo Nemci služili v francoski tujski legiji.«

Po vojni je rezervoar za francosko tujsko legijo zaradi trajne brezposelnosti postal zvrhan. Čeprav je francoska komisija morala odkloniti najmanj dve petini kandidatov za tujsko legijo, vendar znaša danes tujska legija 30.000 mož: 5 pehotnih polkov po 6 bataljonov in 1 konjeniški polk z vsemi drugimi formacijami. Med temi 30.000 možmi je okrog 20.000 Nemcev! Razumljivo, saj 5 milijonov Nemcev je brez kruha.

Toda tujska legija ima kljub vsemu svoje senčne, zelo temne strani. Bivši nemški legionar v francoski tujski legiji Erwin Rosen sicer piše: »Vojaske, v službi je tujski legionar čistan in dobro z njim ravna. Med svojim službovanjem sem komaj kdaj slišal kako »svoko.« Kljub temu pa napor in trpljenje legionarjev, posebno na pohodih skozi puščavo in strašni vročini, presega vsako mejo. Kazni so za najmanjše pregreške proti disciplini naravnost krute. Poleg vsega tega pa razsaja med legionarji strašna kuga alkoholizma in nečistovanja. Kdor prenese pet let takega življenja in je potem odpuščen, stoji po petih letih na cesti dostikrat bolan, brez sredstev, berač med berači. In to je najstrašnejše pri tujski legiji!

ljev, ki delujejo predvsem za Srbe in Ruse. Če pa bosta slednja naroda upeljala latinico, se nedvomno tudi Nemcem ne bi sprlačalo izdelovati cirilskih črk za 6 milijonov bolgarskih čitateljev. Vsekakor bi potem postale knjige in tiskovine mnogo dražje. Slabo plačano bolgarsko razumnštvo itak kupuje malo knjig. Če bi se ohranila cirilica samo na Bolgarskem, bi hudo otežkočila tiskarsko obrt. Mnogo odgovorov se sklicuje na zgled Turčije, ki je neustrašno nadomestila z latinico dosedanje arabske črke.

Nasprotno pa branijo cirilico znanstveniki s prof. St. Mladenovim, vodilnim jezikoslovcem na čelu kot dragoceno zgodovinsko posebnost velikega nacionalnega pomena. Ugovarjajo pristašem latinice, češ, da ne bi pridobila Bolgarska nobenih ugodnosti z novo abecedo. Izobraženci tu ne prihajajo v poštev, ker itak čitajo z latinico tiskane francoske, nemške in druge knjige. Pri reformi bi se morale oblasti pred vsem ozirati na potrebe širokih ljudskih množic. Latinica je manj nego cirilica primerna za slovansko glasoslovje in bi otežkočila pouk abecede. Kje bi vzela obubožana Bolgarska one stotine milijonov, ki bi jih potrebovala za ljudske tečaje, ponatis neštela šolskih knjig in zakonov ter predvsem za popolno prenovitev črk po vseh tiskarnah? Z ozirom na te ugovore je res težko pričakovati, da bi se odločila Bolgarska za latinico iz lastnih nagibov. Sledila bo najbrž samo zgledu drugih, zdaj na cirilico vezanih slovanskih narodov.



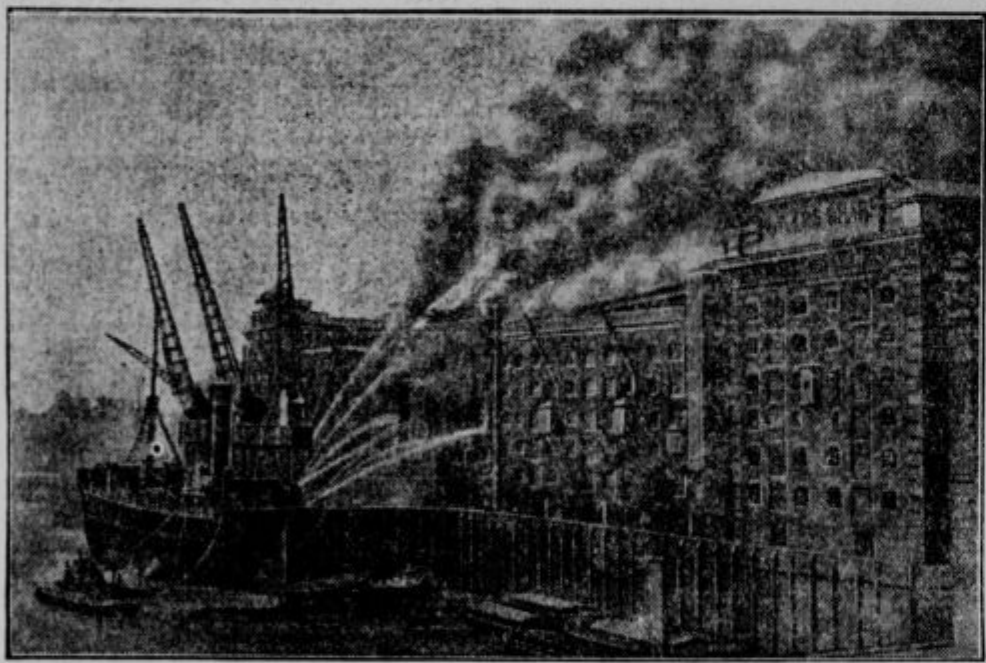
Tekme v hokeju med Nemčijo in Holandijo so se vršile v Leipzigu in so se končale z rezultatom 2 : 2. Še lani je bilo holandsko moštvo premagano od nemškega z 0 : 7. Slika nam kaže prizor s tekme.

V Londonu časte satana

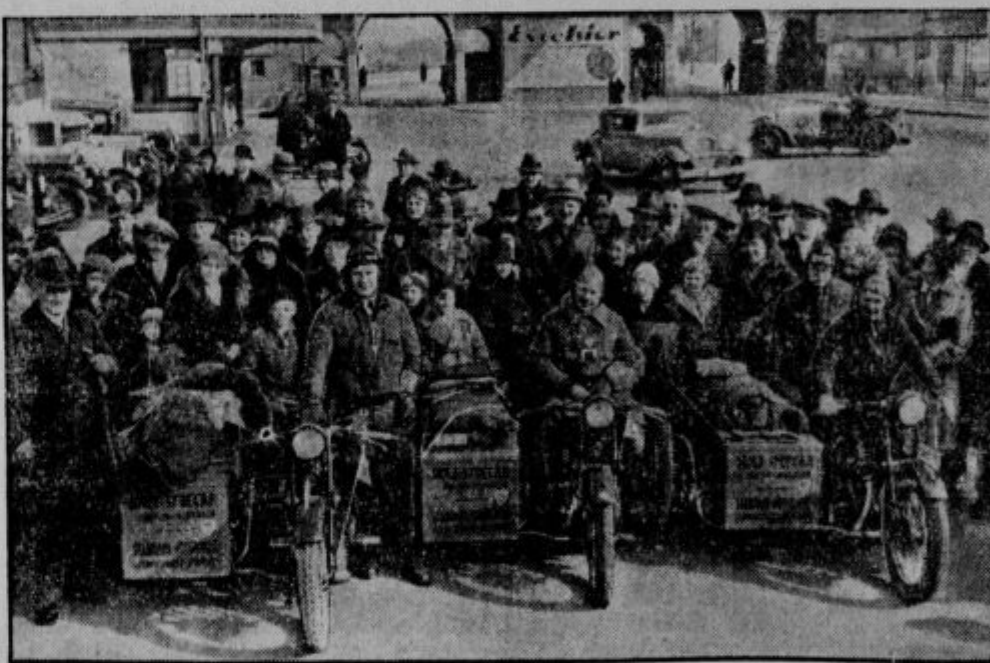
»Morning post« prinaša zanimiv pa tudi žalosten odlomek iz predavanja Harry-a Pricea o blaznem in demonskem praznovanju v Londonu. Danes cvete v Londonu tako praznovanje in čarovništvo kakoršnega v srednjem veku niti v sanjah videli niso. Na stotine boljših in bogatih mož in žena pripada k satanovemu kultu, ki ga vodijo večinoma inozemci. Poslužujejo se istih formul in zagovarjanj kakor nekromanti v srednjem veku. S pomočjo alkimije, astrologije in drugih oblik magije živi nekaj ljudi prav dobro na stroške lahkovernežev. Svojo »črno mašo« in molitve h hudicu opravljajo brez skrbi, ker ni zakona, ki bi bil proti njim. Stvar ni tako čudna kakor izgleda na prvi pogled, zakaj kdor zavrže Boga, sprejme satana; drugače biti ne more. Kajti človek mora nemu služiti, obema pa ne more.

„Katoliški“ protestantje

Mlad protestantovski pater na otoku Gotland je sestavil za švedsko državno cerkev mašni obrazec, ki je skoraj prestava katoliškega obrazca. Maša mu je resnična daritev, hostijo je treba moliti itd. Pastor sam priznava, da je luteranstvo zmota, veruje v papežovo nezmožnost in v to, da se bodo morali protestanti vrniti v pravo cerkev, od katere so odpadli. Neki drugi pastor poroča, da že okoli sto švedskih protestantovskih pastirjev »mašuje« in dostavlja, da je že »skrajni čas, da razkrinkajo racionalistične škofo in duhovnike, ki so framasoni.« Do katoliškega pojmovanja maše so prišli po proučevanju spisov cerkvenih očetov. Pozno sicer, toda počasi vendar prihaja resnica na dan!



Ogromen požar v Londonu. Te dni je v Londonu zgorelo šestnadstropno skladišče ob Temzi. V skladišču so bile ogromne zaloge tera in gumija. Škoda znaša okrog 120 milijonov dinarjev. Požar je divjal več dni, čeprav je gasilo 1100 gasilcev.



Start nemških motociklistov na ekspedicijo Kairo—Kapstadt. V Berlinu je startala skupina motociklistov, ki bodo vozili iz Kaira v Kapstadt. Pri tem hočejo preizkusiti motorna kolesa za dolgotrajna in težavna potovanja.

Kulturni obzornik

V kraljestvu zdravja in židane volje

Prireditve Krščanske ženske zveze v soboto zvečer v veliki dvorani Uniona je dosegla povsem zadovoljiv moralni uspeh. Uspeh je bil nad vse pričakovanje dober, dasi vsekakor ni posrečena misel, prirediti takele izrazito otroške igrice — v poznih večernih urah. Da je Krščanska ženska zveza preložila to prireditve na popoldne ene naslednjih nedelj, bi bila unionska dvorana najbrž nabito polna predvsem naše najmlajše publike. Večerne ure so za otroke čas počitka in najneprimernejši čas posejanja takihle — čeprav se tako dobrih in vzgojnih prireditev.

Vprizoritev igrice »V kraljestvu zdravja in židane volje« v režiji gdne. Vencajzove je bila mestoma kar vzgledna. Le redko kdo ve, kako malo plodonosen je trud, ki ga položijo režiserji v takele svojstveno zamišljene in pestro razgibane otroške igrice. Zmirom se kaj ponesreči, zmirom se pokaže hotenje režiserja v povsem drugačni luči, kot je bilo prvotno zasnovano. Tako je tudi toplot čisto tiho in neopazeno šla mimo veselo nasmejanih obrazov občinstva vsa požrtvovalnost in dobra volja režiserke. Biti vzoren mladinski režiser, obenem dober poznavalec otroške duše in vrhu tega še pedagog in dobrohoten krotitelj mladih neugancev — to je pač ena najtežjih nalog, kar jih more biti človeku v življenju danih. Če upoštevam vse to, moram priznati režiji gd. Vencajzove mnogo vrlin in sposobnosti. Nekateri prizori so bili naravnost neprekosljivo lepo podani. Tako predvsem prizor, v katerem

prikoraka na oder skupina dečkov, držč se prijateljsko okoli vratu in odševljivo prepevajoč ljubko pesem, ki jo je uglasbil St. Premrl in ki so jo morali dečki na splošno željo ponoviti; dalje prizor, v katerima najmlajša punčka in najmlajši pobič nad vse prisrčno in zanosno deklamirata vsak svojo pesem: »Kaj vse Majdica zna« in »Pesem o zlatu«. Značilno je to: največ priznanja je v prvem delu igrice žela »princeska Židana volja«, dasi je bila baš ona tista, ki je povzročila v drugem delu igre največ zmešnjave in nereda, mestoma celo popoln zastoj. Otroci so pod vplivom njene »raztresenosti« prešli nekaj prizorov kar tako... Toda tega menda nihče niti opazil ni in je bila princeska Židana volja kljub temu vseskoz središče zanimanja in ji publika ni štedila z navdušenim ploskanjem... Pri otrocih se človek zmirom ušteje.

Da je imela vprizoritev na nekaterih mestih videz pomanjkljive režije, je predvsem brzkone krivo dejstvo, da so morali otroci igrati brez suflerja. Režiserka je položila v igro vso svojo ljubezen, ves svoj trud — in če se ni vse izteklo tako, kot bi se moralo, ni njena krivda. Biti režiser takihle otroških prireditev ni samo ena najtežjih nalog, marveč tudi ena najnevarnejših.

Kakor rečeno: prireditve Krščanske ženske zveze v prid počitniške kolonije je dosegla popoln moralni in — Bog daj, tudi popoln gnotni uspeh. Naj bi organizatorica počitniških kolonij razmišljala že zdaj, če se ne bi dal prosvetni večer v doglednem času ponoviti — in sicer z obsežnejšim programom. —

Andri Gide: Oedipe

Največji pesniki in dramatik vseh stoletij so skušali prilagoditi grško dramo svojemu času. dadeč ji svojo posebno potezo in ujemajoč v prizmačno izbruseno svoje izrazne oblike kakor od

vekomaj stoječe forme starogrške drame. A kakor tudi obračamo in obračamo stvar, nazadnje moramo le priznati, da se jim je pri tem poslu godilo tako nekako kakor različnim verskim reformatorjem, ki so izvirni nauk po svoje povedali in kar je hipoma bušnilo kakor plamen ogromnega uspeha, se je izkazalo potem kot mnogo šibkejšo nego podoba, ki bi kaj bila potrebovala radi svoje zastaralosti in neužitnosti, predruženja in poprave. To pa naj nas ne ovira, da bi si ne gledali dela Andréa Gidea: »Ojdipus«, ki je menda najmlajši poskus modernizacije predobro znane Sofoklejeve snovi. Tridejanka je izšla najprej v reviji »Commerce«, zdaj jo objavlja še »Nouvelle Revue Française«, in vse kaže, da bo dala povoda premnogim razpravam, tolmačbam in ugotovitvam.

Dva razloga sta očitna, ki sta Gidea zamikala in navezala na snov: problem »Ojdipovega kompleksa«, ki ga je postavil že Sigmund Freud, a še bolj neka nova in neizrabljena možnost variacije Ojdipovega tragičnega doživlja. Ker pa je umel Gide vrhu tega dati svojemu delu ne le sodobno obliko, marveč zares sodobnega duha toliko, da je ne gledé na ožji problem starogrškega junaka, zadeva izredno aktualna, se je Gideu posrečilo v Ojdipu mnogo večji lučaj, nego n. pr. Shawu v »modernizaciji« Shakespearjevega Cezarja.

Kljub temu, da je Gide vse prej kot simbolik, se mi nekam motno vidi, da je hotel položiti v Ojdipa nekaj simboličnega za historično bodočnost iz Ojdipove perspektive: človek (glej Ojdipovo rešitev sfingine uganke) je od Boga odvračeno bitje, ki hodi zjutraj po štirih, opoldne po dveh, zvečer po treh nogah. Odvrnjeno od Boga, pravim, ker v tem tolmačenju stoji človek od jutra do večera na svojih nogah. Ali sem se dobro izrazil? Priljubljena antiteza človeka, ki hoče s svojim razumom naprej od spoznanja d o spoznanja (le progress), in Boga, ki mu usodno stoji na poti (izražen v Taireziju), nam v Gide-

ovem najnovejšem delu stopa v novi in stari podobi hkrati pred oči.

Postavitev te antiteze je 1. Gideova varianta Ojdipovega problema. Ker pa sloni ta varianta na psihoanalitično kolikor toliko dognanem (in od Gidea sprejetem) »Ojdipovem kompleksu«, je simbol postal po eni strani še izrazitejši, dočim je šibka stran tega poskusa v Gideovem delu ta, da je obdržal dogodke iz Sofokleja neizpremenjene baš tam, kjer bi bil moral najti primernejše rešitve (Jokasta se tudi pri Gideu obesi, ko ne vidi zhoda iz zapletljajja).

Ojdipus na koncu klone. A ne v podložnosti Bogu, marveč v groznem spoznanju svoje slabosti spričo Boga; ko se je sam udaril s slepoto, govori Taireziju: »To si torej hotel, Taireziju? Ljubosumen si bil na mojo svetlobo, pa si me stiral v svojo noč? Zdaj gledam božansko temo kakor ti. Kaznoval sem svoje oči, ki me niso umele razsvetliti. Odsorej me ne boš mogel več nadvladovati s svojo premočjo slepca.«

A ko odhaja iz Tebanskega mesta, si izvoli za spremljevalko edino Antigono, ki jo Gide postavlja kot v Boga verno in vse dobrote polno dekle: »Pridi hčerka moja. Ti edini izmed mojih otrok, v katerem hočem spoznati samega sebe in kateremu se zaupam, prečista Antigona, le ti me boš vodila.«

S temi bežnimi podatki seveda ni izrpana vsebina Gideovega dela, zakaj sleherni stavek te tragedije je nasičen z originalnimi mislimi in domnevmami; ob vsakem bi bilo treba komentarja.

6. 8.

Avtotaksi I. UDOVČ
Novo mesto 62

Kličite telefon št. 8.

Nasha zunanja trgovina

Zmanjšanje radi krize

Pravkar objavljeni podatki o našem uvozu v mesecu januarju t. l. kažejo, da se tudi v naši zunanji trgovini vedno bolj opaža svetovna gospodarska kriza.

Uvoz v januarju je znašal 80.153 ton za 410,3 milij. Din in je v primeri z januarjem lani padel po količini za 25,25%, po vrednosti pa za 26,85%. V primeri z decembrom lani je ravnotako znatno padel.

Največ smo uvažali sledečih predmetov (vse v milijonih Din): v oklepajih podatki za december 1930: bombaž sivo 10,6 (14,5), predivo 38 (43,9), tkanine 39,9 (30,5), volna 12,7 (3,3), predivo 4,4 (6,7), tkanine 14,2 (18,9), svil. tkanine 6,6 (6,4), železo nepredelano 5,5 (8,5), pločevina 5,4 (15,5), traneice, žel. material 1,2 (3,8), razni nepopolni izdelki 20,2 (29,6), petrolej 2,9 (1,8), nafta 4,6 (17,3), kože domačih živali predelane 15,5 (11,5), kava 9,2 (10,6), riž 3,6 (6,4), premog 15,9 (11,8), olj. plovci in semena 11,2 (2,1), stroji in aparati 23,2 (35,2), elektrotehnični predmeti 16,3 (25,1), prevozna sredstva 11,6 (8,2).

Slika naše zunanje trgovine v januarju je sledeča (v milij. Din):

	Uvoz	Izvoz
januar 1930	560,9	616,2
december 1930	522,5	493,5
januar 1931	410,3	384,1

Bilanca naše zunanje trgovine je bila v januarju pasivna za 26,3 milij. (decembra 28,5, januarja 1930 aktivna za 55,2 milij. Din).

Borza

Dne 11. marca 1931.

Denar

Devizni tečaji so bili zopet čvrsti, promet pa je bil samo v dveh devizah: Berlin in London, kateri je dala Narodna banka.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaj.) Amsterdam 2284 bl., Berlin 1355—1358 (1356,50), Bruselj 793,78 bl., Budimpešta 992,88 bl., Curih 1095,9 bl., Dunaj 800,55 bl., London 276,28—277,08 (276,68), New York 56,84 bl., Pariz 222,94 bl., Praga 168,72 bl., Trst 298,16—298,35.

Zagreb. Amsterdam 2284 bl., Dunaj 799,05—802,05, Berlin 1355—1358, Bruselj 793,78 bl., Budimpešta 991,38—994,38, London 276,28—277,08, Milan 297,25—299,25, New York 56,74—56,94, Pariz 222,94 bl., Praga 168,32—169,12, Curih 1094,40—1097,40.

Skupni promet brez kompenzacij je znašal 6,5 milij. Din.

Belgrad. Amsterdam 2281—2287, Berlin 1355—1358, Budimpešta 991,38—994,38, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 799,05—802,05, London 276,28—277,08, New York 56,74—56,94, Pariz 221,94—223,94, Praga 168,32—169,12.

Curih. Belgrad 9 1250, Pariz 20,345, London 25 2475, New York 519,675, Bruselj 72,425, Milan 27,225, Madrid 57, Amsterdam 208,40, Berlin 123,77, Dunaj 73,05, Stockholm 139,10 Oslo 138,97, Kopenhagen 138,975, Sofija 3,7625, Praga 15,395, Varšava 54,20, Budimpešta 90,60, Atene 6,75, Carigrad 24,65, Bukarest 3,09, Helsingfors 18,05.

Vrednostni papirji

Tudi danes je bila tendenca za državne papirje čvrsta in so tečaji ponovno narasli. Promet je bil znaten, posebno v škodi in v dolarskih papirjih. Med bančnimi papirji je bila zaključena Poljobanka po 56. Unionbanka pa je popustila na 190. Jugobanka je bila zaključena po 78 in 78,50, Prastedion po brez kupona po 900. Zemaljska je čvrstejša in je bila zaključena po 139. Industrijski papirji so slejkoprej brez interesa in beležijo zaključek le Vevče po 138. Med paroplovni družbami je bila zaključena Oceanica po 209.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 98,50 bl., 7% Bler. pos. 83 bl., Celjska 150 den. (brez kup.), Ljublj. kred. 127 den., Prastedion 900 den. (brez kup.), Kred. zavod 170—180, Vevče 128 den., Stavbna 40 den., Ruše 220 den.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 87,50—88,50, agrarij 51 den., vojna škoda ar. 420,50—421 (420), kasa 420—421 (420,50), 3. 420,50—421, 4. 5, 6. 420—421,50, 12. 422,25—422,50 (422,25, 423), srečke Rdeč. križa 48 bl., Tobaka srečke 25 bl., 8% Bler. pos. 92,75—93,25 (93), 7% Bler. pos. 82,75—83 (82,50, 83), 7% pos. Drž. hip. banke 83—83,50 (83,75, 83,25), 6% begl. obv. 69,50—71, Bančne delnice: Ravna gora 80 den., Hrvaška 50 den., Katalička 87 d., Poljo 56—57 (56), Kreditna 126—129, Union 190—191 (190), Jugo 78—79 (78, 78,50), Lj. kred. 127 den., Medjunarodna 69,50 den., Narodna 7800—8000, Obrtna 36 den., Prastedion 900—920 (900), Etno 130 den., Srbska 194 den., Zemaljska 189,50—145 (139) Industrijske delnice: Nar. sum. 25 den., Guttman 140—142, Slaveks 40 den., Slavonija 200 den., Našice 1000 den., Danica 95—96, Pivara Sar. 210 den., Drava 252—262, Sečurana Osijek 280—285, Nar. ml. 20 den., Osj. ljev. 210—225, Brod. vag. 60—80, Union 60—80, Vevče 133—134 (133), Isis 41—45, Ragusa 360—380, Oceanica 209—210 (209), Jadr. plov. 460—520, Trboveljska 332—335.

Belgrad. Narodna banka 7750—7850, 7% inv. pos. 88—89, agrarij 52,50—54, vojna škoda prompt. 420,50—421,50 6% begl. obv. 70,25—70,50, 8% Bler. pos. 93,50, 7% Bler. pos. 83—83,50, 7% pos. Drž. hip. banke 84,50.

Notacije državnih papirjev v inozemstvu. London: 7% Bler. pos. 82,25—83, New York: 8% Bler. pos. 92,50—93, 7% Bler. pos. 83—83,50, 7% pos. Drž. hip. banke 83—83,50.

Dunaj. Podon.-savska-ladran. 88,50, Wiener Bankverein 1635, Creditanstalt 46,00, Escompteg. 259,25, Union 24, Mundus 141, Alpine 20,35, Trboveljska 41,80 Kranj. ind. 43,75, Leykam 3,50, Rima Murany 64,35.

Žitni trg

Budimpešta je danes zopet šla gor in so tečaji za najbližji termin že dosegli 16,50. Pri nas pa je ostal položaj neizpremenjen, ravnotako tudi cene.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene. Novi Sad. Koruza beč. sr. gar 85—87,50, bač. ladja Donava, Sava, prečesne suha 90—91. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet: 5 vagonov pšenice, 46 vagonov koruze, 8 vagonov moke.

Budimpešta. Tendence trdna. Promet žitnih. Pšenica marec 16,20—16,48, zaklj. 16,26—16,29, maj 16,36—16,75, zaklj. 16,63—16,65, rž marec 11—11,01, zaklj. 11—11,01, maj 11,38—11,40, zaklj. 11,36—11,38, koruza maj 12,95—13,05, zaklj. 12,95—12,97, jul. 13,30—13,33, zaklj. 13,26—13,27, tranz. maj 10,30—10,37, zaklj. 10,30—10,32.

Iz društvenega življenja

Občni zbor pogrebne družbe sv. Jožefa se vrši v četrtek, dne 19. marca ob 17 popoldne na Kongresnem trgu št. 2, veža, desna vrata. — Odbor.

Sadarska podružnica na Viču sporoča, da se vrši tudi danes ob 19 zvečer v šoli sadjarsko predavanje, ki je zlasti važno, ker je na sporedu: Uničenje sadnih in zelenjadnih škodljivcev.

Poizvedovanja

Izgubila se je v nedeljo 8. t. m. zlata zapestna ura na poti med Beethovnovo ul. in Pred Škofijo, ker je izgubljen predmet drag spomin. se najditelj najljepše naproša, da ga odda proti dobri nagradi v hiši »Pred Škofijo 1, III. nadstropje levo.«

Moderno menjalno gospodarstvo

Iz predavanja g. prof. dr. A. Gosarja

Ljubljana, 11. marca 1931.

Danes je v zbornici dvorani ljubljanske univerze nadaljeval g. prof. dr. A. Gosar svoj cikel o osnovah moderne družabne reforme in predaval o modernem socialnem gospodarstvu.

Nekdanje naturalno gospodarstvo, ki je produciralo le na zahtevo in osebno potrebo, se je z razvojem tehnike in industrije močno spremenilo. Moderni produkcijski proces je ustvaril močnejše industrije, ki so nujno dovedle do akumulacije kapitala in tako rodile gospodarski kapitalizem. Hkrati s tem razvojem so napredovala prometna sredstva, ki so začela občutno rušiti gospodarsko samostojnost dežel in celo kontinentov. Promet je življenje socializiral in poleg narodnih gospodarskih problemov se že javljajo mednarodni.

Z vsem tem napredkom pa se je spremenil način življenja. Produkcija ne odgovarja več določenim potrebam, ampak je v glavnem za neznan trg in neznane odjemalce. To dejstvo pa je privedlo do tega, da se je gospodarjenje ločilo od produkcije, ki je postala le še sredstvo za pridobivanje, dočim je zadovoljevanje resničnih potreb postalo posredni smoter produkcije. — Zasebno gospodarstvo je izgubilo svojo samostojnost. Današnja pridobitna gospodarstva so v medsebojni odvisnosti in od njih izvirajo ponudba, povpraševanje, mezda, obresti itd. Vsporedno s tem so se pojavili narodno gospodarski in družabni problemi.

Prehod od naturalnega k menjalnemu gospodarstvu se ni izvršil povsod v isti meri in ponekod še danes, zlasti na kmetih, vladajo čisti principi naturalnega gospodarstva. Isto srečavamo pri mali obrti in poklicih, ki so že po naravi vezani na osebna naročila. Vendar vse to ne spremeni razmer, kajti še obstoječe naturalno gospodarstvo ni.

Sport

Juniorske tekme v smučskih skokih. V svrhu propagande smučarskega sporta med našo mladino razpisuje smučarski klub Ljubljana juniorske skakalne tekme za prehodni pokal smučarskega kluba Ljubljana. Pokal pride v stalo last dotičnega tekmovalca, ki zmaga dvakrat zaporedoma odtod trikrat v presledkih. Prva tekma se vrši dne 15. t. m. na skakalnici v Kranjski gori. Pričetek ob 13.30. Startajo smejo vsi juniorji od 14. do 18. leta brez ozira na to, če so verificirani ali ne. Prijavnine ni. Prijave na naslov: Franc Kopriva, Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana, do 14. t. m., odnosno pri vodstvu tekme pol ure pred startom. Tekmuje se po pravilniku JZSS. Ob tej priliki se bo vršila tudi skakalna tekma za klubsko prvenstvo, na kar opozarjamo vse klubove člane.

Mladinske tekme. Smučarski klub Ljubljana priredi za radeško mladino dne 16. t. m. smučarske tekme na dva odnosa štiri kilometre. Start je ob 11.

Tečaj za smučske učitelje, ki bi se morali vršiti v novembru, a je bil zaradi slabih vremenskih razmer odpovedan, razpisujemo ponovno, in sicer na Kočo pri sedmerih jezerih, kjer prične 19. t. m., in traja do 4. aprila. Dnevna oskrba znaša 60 Din. V tečaj morajo prijaviti udeležence vsi klubi, ki so vključeni v Zvezi, prijavnine ni. Zaključek prijav je do 16. t. m. V slučaju nezadostnih prijav se naravno tečaj ne bo mogel vršiti ter bo 17. t. m. v dnevnikih ev. odpovedan. Prijave je nasloviti na Zvezo.

Sodniški izpiti za sodnike v skokih se vrše v ponedeljek, dne 16. t. m. ob pol 20 ter morajo klubi kandidati prijaviti Zvezi vsaj do 13. t. m. Ne-prijavljenim pristop ne bo dovoljen. Sodniški izpit morajo polagati samo oni, ki že imajo izpit kot sodniki na daljavo in ki so vsaj 30 let stari. Po izpiti se vrši seja tehničnega odbora JZSS.

Izpiti za zvezne sodnike v skokih se bodo vršili v Ljubljani dne 16. t. m. ob 20 zvečer v damski sobi kavarnе Emona. Vsi klubi ki bodo poslali svoje delegate, morajo to prijaviti zvezi najkasneje do 13. t. m. — JZSS.

Mariborska zimskosportna podzveza priredi v nedeljo dne 15. III. smučski izlet preko Pohorja v Ribnico na Pohorju, kjer se vrši ogled za postavitev smučske skakalnice. Sestanek vseh udeležencev v soboto dne 14. III. v koči na Klopnem vrhu, od koder se odide v nedeljo jutraj preko Peska, Planinke, Jezerskega vrha v Ribnico, kjer bodo družbeni sestanek vseh udeležencev. Povratek proti Mariboru, Prevaljam oz. Celju z zadnjim vlakom.

Za Veliko noč je določen izlet na Peco, odhod iz Maribora do Prevalj Mežice v soboto popoldne ozir. velikonočno nedeljo jutraj, povratek na velikonočni ponedeljek zvečer. Ker se s temi izleti zaključijo letošnje zimsko-sportno aktivno udejstvovanje, pričakujemo obilnega odziva!

INOZEMSKI SPORT.

Pričakovanje se ni izpolnilo. V Leipzigu se je vršila osma reprezentančna hokej tekma med Nemci in Holanci. Nemci so računali s sigurno zmago. Holanci pa so se uprli z izredno odločnostjo in dosegli na tujih tleh vsega priznanja vreden neodločen izid 2:2. Nemško časopisje predvsem poudarja slabo formo svojih igralcev, ki niti ni bila edina vzrok za Nemce ponižujočega izida. Razumljivo nam postane vse bolj to jadicovanje, če primerjamo lansko z letošnjo reprezentančno tekmo. L. 1930 namreč so Nemci v Amsterdamu odpravili Holance s 7:0!

Pomladno prvenstveno tekmovalje dunajskih klubov se je že pričelo. Obisk je seveda zelo trpel radi mraza in snega, čeprav tekme niso bile napačne. Strokovnjaki pravijo, da sneg vendar ni prava ovira tekmovalstva. Prvo kolo pomladnega prvenstva pa je prineslo seboj tudi nenavadne rezultate. Rapid je z 8:0 dosegel prav rekordno zmago nad F. A. C. Presenitil pa je na vsak način poraz jesenskega prvaka Admira, ki je bila s 5:4 premagana po Vienni. Sele proti koncu tekme je prihajala Admira v silovito premoč, toda bilo je že prepozno. Pomembna je tudi zmaga Avstrije, ki je s 4:1 odpravila Wiener Sportklub. Po krivdi avstrijskega reprezentančnega golmana Hidenja je izgubil W. A. C. dragoceni 2 točki v borbi z Wackerom. Enakovredna na bila bitka Nicholsona s Slovanom, ki je nudil vsekakor upoštevajanja vreden odpor. Vendar je z 2:1 zmagal Nicholson. Stanje dunajskega prvenstva: 1. Rapid (16 točk); 2. Admira (11); 3. Vienna (14); 4. Austria (12); 5. Wacker (11); 6. Nicholson (8); 7. W. A. C. (6); 8. Slovan (6); 9. Wiener Sportklub (6); 10. F. A. C. (5).

Na Ogrskem pa je prvenstveni boj v polnem teku. Vodeča Hungaria je prebolela poraz prejšnje nedelje in dosegla s 3:2 zmago nad letos zelo uspešno Sabarjo. Lanski ogrski prvak Ujpest, ki je letošnje sezono nekako medlo pričel, prihaja zopet v formo. S 5:3 je odpravil nevarni klub

ma na moderno socialno gospodarstvo nobenega vpliva.

Menjalno gospodarstvo pa moremo presojati z različnih vidikov. Najprej ločimo med zasebnim gospodarstvom in njegovimi cilji ter med narodnim gospodarstvom in njegovimi cilji. Vendar pravega narodnega gospodarstva nikjer ni, zakaj poleg zasebnega gospodarstva poznamo le še komunalno, ki se pa vrši v glavnem po istih vidikih kot zasebno. Pač pa opazamo narodno gospodarsko politiko, ki skuša vplivati na tok gospodarskega življenja (carine, tarife itd.). Ta politika pa je brez pomena, če se njenih odredb zasebno gospodarstvo ne drži. Odredbe gosp. politike torej se niso gospodarjenje.

Seveda se moramo zavedati, da se nam vsak gospodarski pojav pokaže v različni luči, če ga gledamo enkrat z zasebnega in drugič z narodno gospodarskega vidika.

Jedro menjalnega gospodarstva je torej v zasebnem gospodarjenju. Iz tega ravnajanja pa izhajajo pojavi, ki niso več zasebnega značaja, kot vprašanje cen, mezd in obresti. Tako bi pri cenah vsak rad čimveč profitiral, vendar pripada končna določitev povpraševanju in ponudbi. Isto je pri delovnih močeh in obrestih. Zlo, ki izvira na eni strani od sodobnega gospodarstva, je nekaj posrednega, česar nihče neče, a vsak s svojim ravnanjem (profiti) povzroča. Skušnja uči, da se vsi ti pojavi ravnajo po gotovem redu: ta red pa je mehanizem, ki drži v menjalnem gospodarstvu ravnovesje, kdor je proti, ga tok uniči!

Sedanje menjalno gospodarjenje je torej naraven in nujen plod zasebnega gospodarjenja. Sicer posamezniki to lahko izrabljajo, a brez sodelovanja ljudskih množic (konzument) se ta red ne bi mogel uveljaviti. Sistem je možen torej le s prostovoljnim sodelovanjem ljudi.

Nemzeti. V Ljubljani poznajo še od gostovanja sem III. okraj, ki je baš v nedeljo dosegel krasen uspeh. Premagal je s 4:0 izvrstno moštvo Boesckay, ki odhaja te dni na turnejo v Egipt. Na prvem mestu stoji Hungaria (24 točk). Tej sledijo Ujpest (23), Boesckay (20, III. okraj (19), Ferencvaros (18), Sabaria in Nemzeti (po 14), Ofner (12), Vasas (11), Basty (10), Pecsbaranya (7), Kispest (4).

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Četrtek, 12. marca: 12.15 Plošče. (Slovenski dueti — operetna glasba.) — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Glas, plošče, borza. — 17.30 Otroška ura. Manca Komanova. — 18.00 Silvester Škerl: Rabin-dranat lagore v slovenskem prevodu. — 18.30 Drago Ulaga: Gimnastične vaje. — 19.00 Dr. Mirko Rupel: Sbrhorvaščina. — 19.30 Dr. Valter Bohinec: Kako preobrazuje led zemeljsko površino. — 20.00 Prenos ljubljanske opere. — 22.30 Glas, plošče.

Petek, 13. marca: 12.15 Plošče (Arije svetov. pevcev — Zborovo petje) — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Glas, plošče, borza — 17.30 Radio orkester — 18.30 P. dr. Roman Tominec: Samostani in mistično življenje — 19.00 Dr. Sušnik: Francoščina — 19.30 Najvažnejša čistilna sredstva v gospodinjstvu — Krekova gospodinjstva šola — 20.00 Ljubljanski šramel kvartet (dr. Karlin Ivan, dr. Karlin Mirko, Princič VI. in Deželna Viktor) igra in Mirko Jelacin poje šlagerje — 21.00 Koncert Radio orkestra — 22.00 Časovna napoved in poročila.

Drugi programi

Petek, 13. marca:

Belgrad: 12.45 Koncert Radio orkestra — 16.00 Plošče — 17.30 Plošče — 20.30 Violina — 21.10 Vokalni koncert — 21.40 Večerni koncert — Zagreb: 12.30 Plošče — 17.00 Prenos glasbe iz kavarne — 20.30 Belgrad (koncert) — 22.40 Plesna šola — Budapest: 12.05 Radio kvintet — 17.25 Koncert ciganske glasbe — 19.20 Plošče — 20.30 Koncert opernega orkestra nato jazz-orkester — Dunaj: 15.25 Popoldanski koncert — 17.30 Mladinska ura — 19.30 Prenos opere — 22.15 Večerni koncert — Milan: 12.15 Pesta glasba — 21.30 Pester koncert: soli in orkester — Praga: 19.05 Balajake orkester — 20.00 Španska glasba — 20.50 Beethovenov koncert (Brno) — Langenberg: 13.05 Opoldanski koncert — 19.45 Koncert orkestra — Rim: 17.00 Instrumentalni koncert — 20.40 Komedija — 21.35 Simfonični koncert — Berlin: 09.00 Zabavna glasba — 21.00 »Rumena jopica«, knieška igra — Katowice: 12.10 Plošče — 17.45 Lalka glasba — 20.15 Simfonični koncert Filharmonije — Toulouse: 17.00 Simfonični koncert — 17.45 Kitare — 20.15 Koncert opernega orkestra — 21.00 Koncert — Muhlacker: 11.45 Koncert — 16.30 Zabavni koncert — 20.30 Operni večer — 21.45 »Na ogled«, veseloigra — Moravska Ostrava: 16.30 Koncert 13.25 Plošče — 20.50 Beethovenov koncert — Leipzig: 21.10 »Collegium musicum« — 22.20 Plesna glasba —

Naše dijaštvo

Akademiki! Vsi akademiki, zlasti novinci so pristrano vabljani, da se udeležujejo vsako sredo ob 14.21 Marijinih kongregacijskih sestankov pri oo. frančiškanih v samostanski kapelici II. nadstropje. —

Drž. razredna loterija

Poročilo iz kolekture Ant. Golež. Maribor :: Aleksandrova cesta šte. 42.

XXI. kolo, III. razred. Dne 10. t. m. so bile žrebane sledeče srečke (za ev. tiskarske pomote ne odgovarjamo):

250 000:	74 851
80 000:	20 980
60 000:	77 718
40 000:	46 882
30 000:	26 617
20 000:	30 584
10 000:	58 828, 18 705
7 000:	61 155, 73 814, 97 145
3 000:	2 751, 27 338, 44 316, 87 876, 42 140
1 000:	8 861, 12 959, 13 271, 20 686, 21 011,
22 194,	24 388, 27 769, 28 100, 30 565, 32 497, 34 301,
34 527,	36 706, 42 014, 56 273, 56 758, 57 675, 58 053,
58 776,	65 577, 65 979, 67 568, 73 952, 78 717, 74 849,
74 994,	92 916, 95 855, 99 026, 23 001, 40 917, 43 028,
50 561,	61 027.

Prihodnje žrebanje 4. aprila 1931.

199.-

199.-

199.-

199.-

Za šport. Vrsta 4625-76

Model, brez katerega v današnjih časih ni mogoče iti na športne prireditve. Okusna perforacija in nizka peta daje temu čevlju poseben športni tip.

Za izprehod. Vrsta 2625-10

Zadnji model izrezanega čevlja s kombinacijo kroko-dilove imitacije in okusno zapono. - Priljubljen čevlji radi izredno lepe oblike.

Za vsako barvo čevljev imamo odgovarjajočo barvo nogavic.

MALI OGLASI
Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

Iščem službo

služe, skladiščnika ali kaj sličnega. Grem tudi k večjemu podjetju ali graščini kot kolar, sem zmožen vseh in boljših del. Naslov v upravi pod št. 2605.

Zasluzek

Na kaj čakate?

Vi ste še vedno nezaposleni! Drugi služijo že več tednov s pomočjo našega novega hišnega obrta. - Pouk je brezplačen. Vam je li težko napisati pismo? Radi pošljemo obširna navodila, ako priložite znamko za odgovor. - Zadruga jugoslov. pletača, Osijek.

Službo dobe

Šteparico

sprejme takoj čevljar Andrej Noč, Slovenski Javornik 3

Pekov. pomočnika

majšega, kateri bi hotel v bližino nositi kruh — sprejemem. — Istotam se sprejme pekovski vajenec. Valentin Brežan, Dovje-Mojstrana.

Dekle

ubožnih staršev, pridno in pošteno, ki ima veselje do gostilne in zna priprosto kuhati, se sprejme v gostilno na deželi. - Ponudbe s sliko in zahtevno plače na upravo pod zn. »Poštena« št. 2604.

Pouk

Krojači, šivilje, nešivilje! Pričetek tečaja za zamudnike 16. marca. Krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19. - Kroji po meri.

Čamernikova

šoferska šola

Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesionirana. Prospekt zastoni. Pišite ponj!

Objave

Dediča

po v Ameriki umrlim Juriju Blazina, Tomaž in Janez Blazina, stanujoča v Križišču se iščeta. Interesenti naj se oglašijo v pisarni g. dr. Ivo Benkoviča, odvetnika v Ljubljani, Aleksandrova c. 2.

Kitajčeva papiga

10

Earl Derr Biggers:

Mlad mož, na oči najbrž prodajalec, je prisedel h Kitajcu ter slastno použival svoj skromni prigrizek. Chan je poskusil pogovor z vljudnim začetkom o siskornici, ki je stala na mizi.

»Oprostite, prosim, naglici tuja«, je nadaljeval.

»Tri ure imam časa sprehajati se po vlažnih, a zanimivih ulicah vašega mesta. Povejte mi ljubeznivo, kaj si naj ogledam.«

»Hm, sam ne vem prav«, je odgovoril oni zamiljeno. »Veliko se ne bo dalo početi. Frisko danes ni več to kar je bilo včasih. Nekdanja plesišča so danes garaže ali prodajalne. Pa, čakajte — nočoj praznuje kitajska četrt Silvestrov večer. Ampak,« se je zasmeljal. »vam tega skoraj ni treba razlagati.«

Chan je pokimal. »Da, da, dvanaesti februar! Silvester!«

Kmalu nato je stal v nestrpnem pričakovanju in zarezal oči na cesti. Misli je na zaspane ulice v Honoluluju, kjer se vsakomur že ob šestih mudi domov. Kako drugače je tukaj! Približal se mu je šofer avtobusa ter mu ponujal svoje nasvete tudi glede kitajske četrti. »Pokažem vam stare beznice opija in druge znamenitosti,« je kvasil, pa se je naglo izgubil in pozabil svoje izmišljene krasote, ko si je natančneje ogledal Chana.

Kmalu po osmih je zapustil detektiv s Hawajskega otočja razsvetljeno Union Square, stopal po temnejšem koncu Post Streeta in prišel na veliko Avenijo. Nekdo mu je povedal, naj se drži na levo; tako je korakal dalje. Skoraj je bil med trgovinami

Stanovanja

Stanovanje

dvo- ali trisobno, s pritliklinami, v mestu za takoj ali kasneje išče mirna in dobra stranka. Ponudbe z višino najemnine pod »Dvosobno stanovanje« št. 2326 upravi lista.

Dijaki

Sobico

prijazno in snažno išče akademičarka. Ponudbe pod »Študij« na upravo.

Vnajem

Odda se trgovina

s špecerijo in železnino na dobro idočem kraju, pripravna tudi za manufakturno. Obstoječa nad 60 let. Najemnika majhna. Naslov v inseratnem oddelku Slovenca p. št. 2625.

Hiša z gostilno

z vsem hišnim in gostiln. inventarjem, vrtovi i. t. d. se da takoj v najem, zelo pripravno še poleg za mesarijo. Naslov v upravi Slovenca pod št. 2593.

Glasba

Pianine, orgle

harmonije, piščali in ventilatorje za orgle izdeluje najceneje Anton Dornič, Radovljica.

Kupimo

Tovorni avto

dobro ohranjen, najmanje 2 tonski, dolžina platoja 4 m. Ponudbe z natančnim opisom in najnižjo ceno poslati pod »Tovorni avto 91« na podruž. Slovenca v Mariboru.

zlatu kupuje

Vsakovrstno

po najvišjih cenah CERNE, muveir Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana - Selenburgova ulica 6, II. nadstr.

Prodamo

Namočena polenovka

priznana najboljša — se dobi pri I. Buzzolini, Lingarjeva ulica.

Puhasto perje

čisto čobano po 48 Din kg. druga vrsta po 38 Din kg. čisto belo gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštne povzetju L. BROZOVIC — Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilnica peria.

Pozor, mizarji!

Vsakovrsten smrekov, javorjev, bukov, hrastov in drug rezan les imam v ugodnih cenah vedno v zalogi.

Drva!

Lepa suha bukova drva (polena). Suha hrastova drva (krajniki in odpadki od parketa). Suha smrekova drva (krajniki in zamanje) nudim po nizki ceni v meterski dolžini ali na kratko razžagano. Dostavljeno na dom. PAVEL BOŽNAR, lesna trgovina, Polhov gradec.

Izpadanje las

bolečine lasišča, temena, prhljaj, srbež in drugo preneha hitro in zanesljivo, lasje se zopet zarastejo, prhljaj in srbež izgine, če uporabljate RASTLINSKI IZVLEČEK IZ KOPRIV.

Stekleničica 20 Din. Proizvaja in razpošilja stara, l. 1599 ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije, lekarnar Vlatko Bartulić, Zagreb, Jelačićev trg 20.

Sprememba posestva!

Hišo na Mestnem trgu št. 11, last trgovca g. Urana, je kupil trgovec g. Ciglic. Nožnjava cenj. občinstvu, da sva prevzela staro gostilno

„Pod Skalco“

kjer bova točila samo pristna štajerska doljenška in dalmatinska vina, Vabiva cenj. občinstvo na dobro kapljico. Sprejemava stalne abonente na dobro hrano.

Za obilen obisk se priporočata

Milka in Anton Pernat, gostilničarja.

Semenski oves

češki, in vsa druga poljska in vrtna semena nudi Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta 5

Kolodv. restavracija

s tujskimi sobami in vsemi pritliklinami, v večjem industriji. kraju, napredaj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2583.

Begonije

Gloksinije Montbrecije Iris Amaryllis Cana indica Anemone Tuberoze Dalije

dobite pri Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta 5. Gomolji so nam pravkar dospeli. Pridite, dokler imamo popolno zalogo. Cenik brezplačno na zahtevo.

Obrt

»Javor«

lesna industrija v Logatcu ima svoj lokal za pohištvo tudi v Ljubljani, v novi palači Vzemne zavarovalnice.

»SEMENČNO MOKO«

nudi najceneje veletrgovina izita in mlevskih izdelkov A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

MEDNARODNI VELESEJEM V PRAGI

22.—29. marca 1931

Svetovni velesejem, na katerem so zastopani narodi in države

Znižana voznja za brzovlake in navadne vlake Jugoslavija 25%, Čehoslovaška 33%, Avstrija 25%

Pojasnila in legitimacije daje: Čehoslovaški konzulat, Ljubljana Aloma Company, Ljubljana, Aleksandrova 2

Uprava trsnice tvrdke Clotar Bouvier, vinogradniško veleposestvo, Gornja Radgona

ima za letošnjo saditev samo omejeno število prvovrstnih cepljenk

Beli Burgundec, Muškati Silvanec, Biser iz Csabe, Muškati Otonel, Laški rizling in Fröhlich Silvanec na najboljših podlagah, za oddati. Seznam cepljenk kakor tudi plačilni in dobavni pogoji so na zahtevo brezplačno na razpolago.

Edmund Krivic

gozdar v Ptuj

v sredo, dne 11. t. m. po kratki, mučni bolezni za vedno zatisnil oči.

Pogreb predragega pokojnika se bo vršil v petek, dne 13. t. m. ob 4. uri popoldne izpred hiše žalosti, Ljutomerska 18.

Maša zadušnica se bode brala v ponedeljek, dne 16. t. m. v minoritski cerkvi v Ptuj.

Ptuj, dne 11. marca 1931.

Franja Krivic, soproga; Edmund in Vladimir, sinova v imenu vseh sorodnikov.

Ljudska knjižnica: Iz založništva Jugoslov. knjigarnarje v Ljubljani: 29 zvezek: Savinšek: IZPOD GOLICE, 30 Din, vez. 42 Din, vez. 30. zvezek: Stenkevič: NA POLJU SLAVE, 28 Din, vez. 40 Din, vez. 31. zvezek: Conan Doyle: IZGUBLJEN SVET (The Lost World), Roman (s slikami), 24 Din, vez. 32 Din, vez. 32. zvezek: Relimich: ZAGORSKI ZVONOV, Slavje, NA SINAJ, 30 Din, vez. 42 Din, vez. 33. zvezek: Bridges: NA POMOC, 30 Din, vez. 42 Din, vez. 35. zvezek: Brackel: CIRKUSKI OTROK, 28 Din, vez. 40 Din.

s ceneno orijentalno robo, na prodaj običajnemu tujskemu okusu. Pospešil je korak. Šel je mimo cerkve vrh griča ter stopil v kitajsko mesto. Ozračje je dihalo predpust. Pročelje vsake kitajske hiše, okrašeno s stotinami žarečih lučk, je v rumenem sijaju migotalo v megleni mrak. Po ozkih ulicah se je prerivala množica — radovednih belcev, čednih, mladih kitajskih fantov v dijaški noši zraven mižavih deklet v najlepših prazniških oblekah, starejših Kitajcev, drsajočih v klobučevinastih copatah, — vsakdo se radujoč pomirjujoče zavesti, da so plačani njegovi dolгови, njegov dom očiščen in osnažen ter da se sedaj pričena upanja polno novo leto. Na Washington Streetu je Chan zavil navkreber. Od daleč se je svetilo mogočno poslopje, štiri sijajna, bleščeča razsvetljena nadstropja. Zlate črke nad vrati so naznanjale, da je ta hiša last Chanove družine. Prišlec je za hip obstal, poln rodovinskega ponosa. Potem je prekoračil skoraj prazni trg Waverly. Od svetlokega dečka svojega plemena je kupil kitajski časopis ter stopal, venomer prebirajoč slabo razsvetljene hišne številke nad temnimi vežnimi vrati. Končno je našel iskano številko ter se povzpел po temnih stopnicah. Obstal je v nadstropju, kjer so bili privezani rdeči papirnati trakovi in na njih natisnana zlata znamenja, da bi odganjali zle duhove. Krepko je potrkal na vrata. Nekdo jih je odprl in iz sija vežne luči se je prikazala postava slokega Kitajca z redko sivo brado v ohlapnem, iz črne svile vezanem jopiču. Molče sta se ogledovala. Potem se je Charlie nasmehnil. »Dober večer, dični Chan Kee Lim!« je pozdravil v čisti kantonščini. »Ne poznaš li svojega nevrednega bratranca z očetja?«

Ozke oči nagovorjenega so se zasvetile. »Na prvi pogled ne.« je priznal. »Kajti bližaj se v tuji obleki in s pestjo si potrkal na moja vrata, kakor delajo sirovi beli vrati. Sedaj pa si mi tisočkrat dobrodošel. Rač! stopiti v mojo ničvredno hišo!« S smehljajem na licu je vstopil obiskovalec. Soba je bila vse prej kakor nič vredna. Krasili so jo čudoviti svileni zastori; bogato izrezljano pohištvo je bilo izdelano iz dragocenega lesa. Prelepe cvetlice so cvele pred skrinjo prednikov in povsod so se belile bele kitajske lilije kakor dehteči simboli prebujajočega se leta. Na kamini je glasno tiktakala ameriška budilka poleg mičnega Buddhovega kipeca iz nigpovega lesa. »Prosim, sedi v ta siromašni stol!« je povabil Kee Lim. »Prihajaš nepričakovano kakor avgustov dež. Ampak srečen sem, da te vidim.« Plosnil je z rokama in vstopila je ženska. »Moja žena Chan Sou.« jo je predstavil. »Prinesi našemu presvetlemu gostu riževih kolačev in vina iz rose rož!« Sam je sedel Charlju nasproti in zrl vanj čez mizo, katero je krasilo sveže mandeljnovo cvetje. »Nič ne vedel, da si tu,« je obžalovaje ugotovil. Chan je skomignil. »Ne. Je bolje tako. Prišel sem po svojih opravkih.« Keeju Limu so se obrvi namrščile. »Da, čul sem o tvojih opravkih.« Kriminalist je bil neprijetno zadet. »Jih ne odbravaš?« »To bi bilo preveč rečeno. Toda tvojih nakan ne razumem prav dobro. Ta tuja, vražja policija — kaj ima Kitajec z njo opraviti?« Charlie se je zarežal. »Včasih, spoštovani bratranec, tudi jaz sam sebe ne razumem prav dobro.«

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Ceč.

Izdajatelj: Ivan Rakovec.

Urednik: Frane Kremžar.